

Aanmelding van een nieuwe standaard

Voor dit type aanmelding geldt dat alle criteria van toepassing zijn en alle vragen beantwoord dienen te worden. U wordt als eerst gevraagd uw persoonsgegevens en de basisinformatie van de standaard te geven. Vervolgens dienen de criteriavragen beantwoord te worden. De criteria vallen uiteen in *criteria voor inbehandelname* en *inhoudelijke criteria*.

0. Persoonsgegevens indiener & relatie tot standaard

Deze gegevens worden door het Forum gebruikt om met u in contact te kunnen treden. De gegevens worden vertrouwelijk behandeld.

0.	Persoonsgegevens en relatie tot de standaard
0.1	Naam:
	Jesse Bakker
0.2	Organisatie:
	Platform Linked Data Nederland Contactpersonen: 1. Pieter van Everdingen (pietervaneverdingen@hotmail.com) 2. Erwin Folmer (Erwin.Folmer@kadaster.nl)
0.3	Functie:
	Informatie Analist
0.4	Telefoonnummer:
	06 21976800
0.5	E-mailadres
	Jesse.Bakker@taxonic.com
0.6	Welke relatie bestaat er tussen uw organisatie en de standaard?
	Het platform Linked Data Nederland is een levendige community die kennis en ervaring deelt rond het maken, beheren en toepassen van Linked (Open) Data. Door de (technisch) inhoudelijke kennis in te zetten in toepassingscases levert het platform een innovatieve bijdrage aan toepassingen met Linked (Open) Data in Nederland. Het open en toegankelijke platform verbindt mensen uit overheid en bedrijfsleven, en biedt daarnaast hulpmiddelen om aan de slag te gaan met Linked Data. SHACL is een nieuw element in de familie van Linked Data standaarden maar de ontwikkeling ervan wordt nauwlettend in de gaten gehouden door de community.
0.7	Zijn er (andere) overheidsorganisaties die de aanmelding van deze standaard ondersteunen?
	Kadaster Contactpersonen: 1. Erwin Folmer (Erwin.Folmer@kadaster.nl)

--	--

I. Basisinformatie aanmelding standaard

De basisinformatie van de standaard vormt de basis voor de toetsing tegen de criteria. Probeer hier zo volledig mogelijk in te zijn.

1.	Basisinformatie standaard(en) (In geval van een set van standaarden, meerdere malen invullen)
1.1	Volledige naam van de standaard
	Shapes Constraint Language
1.2	Verkorte naam van de standaard
	SHACL
1.3	Versie van de standaard, vaststellingsdatum en status
	W3C Recommendation 20 July 2017
1.4	Oudere en aanstaande versies van de standaard inclusief (verwachte) publicatiedata en ondersteuningsstatus
	<p>Aanstaande versies:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nog niet bekend <p>Oudere versies:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Proposed Recommendation 08 June 2017 https://www.w3.org/TR/2017/PR-shacl-20170608/ • Candidate Recommendation 11 April 2017 https://www.w3.org/TR/2017/CR-shacl-20170411/ • Working Draft: 03 March 2017 https://www.w3.org/TR/2017/WD-shacl-20170303/ • Working Draft 02 February 2017 https://www.w3.org/TR/2017/WD-shacl-20170202/ • Working Draft 14 August 2016 https://www.w3.org/TR/2016/WD-shacl-20160814/ • Working Draft 30 May 2016 https://www.w3.org/TR/2016/WD-shacl-20160530/ • Working Draft 28 January 2016 https://www.w3.org/TR/2016/WD-shacl-20160128/ • First Public Working Draft 08 October 2015 https://www.w3.org/TR/2015/WD-shacl-20151008/
1.5	Naam en vindplaats specificatiedocument (bij voorkeur URL of bijvoegen bij aanmelding)

	Shapes Constraint Language (SHACL) https://www.w3.org/TR/shacl/
1.6	Naam van de standaardisatieorganisatie
	W3C
1.7	Kosten van deelname aan het standaardisatieproces (bijv. voor lidmaatschap)
	Kosteloos
1.8	Kosten voor het verkrijgen van het specificatiedocument
	Kosteloos
1.9	Andere standaarden die genoemd worden in het specificatiedocument van de standaard
	<ul style="list-style-type: none"> • Resource Description Framework (RDF) 1.1 Concepts and Abstract Syntax (https://www.w3.org/TR/rdf11-concepts/) • RDF Schema 1.1 (https://www.w3.org/TR/rdf-schema/) • Web Ontology Language (OWL) (https://www.w3.org/TR/owl/) • JSON-LD 1.0 (https://www.w3.org/TR/json-ld/) • RDF 1.1 Turtle (https://www.w3.org/TR/turtle/) • SPARQL 1.1 Query Language (https://www.w3.org/TR/sparql11-query/) • SPARQL 1.1 Entailment Regime (https://www.w3.org/TR/sparql11-entailment/)
1.10	Hoe werkt de standaard? (Maak duidelijk hoe de standaard werkt, wat deze mogelijk maakt en welk probleem het oplost)
	<p>SHACL is een op RDF gebaseerde taal om beperkingen op datasets uit te drukken en de acties te specificeren die moeten worden uitgevoerd wanneer beperkingen worden overtreden (bijvoorbeeld 'foutmelding', 'waarschuwing', 'informatie'). SHACL wordt gebruikt om de formele kwaliteit van Linked Data vast te leggen en te bewaken, zowel bij gegevensuitwisseling als gegevensbeheer. Voorbeeld: stel dat je een datamodel hebt waarin iedere auto een kenteken moet hebben. Als je in de dataset een auto vindt zonder kenteken, dan moet dat een fout opleveren. SHACL beschrijft deze beperking en bijbehorende actie. Anders dan bestaande talen om beperkingen te beschrijven zoals OCL, kan een computer een set beperkingen en acties uitgedrukt in SHACL direct uitvoeren.</p> <pre> graph TD subgraph SHACL_Graaf [SHACL graaf] A((Auto)) -- "heeft [1]" --> K((Kenteken)) end subgraph Data_Graaf [Data graaf] D1((Auto1)) end SHACL_Graaf -- input --> SE[SHACL-engine] Data_Graaf -- input --> SE SE -- genereert --> VR[Validatie rapport] VR -- "formaat" --> RDF[RDF] VR -.-> Note[Het validatie rapport zal interpreteerbaar zijn voor zowel mens als machine en vertellen dat de auto in de data graaf geen kenteken heeft.] </pre> <p>Het validatie rapport zal interpreteerbaar zijn voor zowel mens als machine en vertellen dat de auto in de data graaf geen kenteken heeft.</p>

	[voor OWL ziet verderop]
--	--------------------------

2.	Toepassings- en werkingsgebied van opname
2.1	Wat is het beoogde functioneel toepassingsgebied voor de standaard?
	SHACL moet worden toegepast op de publicatie van online gegevensverzamelingen die verbonden zijn met RDF, en waarvan de formele kwaliteit moet worden vastgelegd.
2.2	Wat is het beoogde organisatorisch werkingsgebied voor de standaard? <i>(hoeft alleen ingevuld te worden als de standaard op voor de status 'pas toe of leg uit' wordt ingediend)</i>
	Het beoogde organisatorisch werkingsgebied van SHACL is zeer breed. Alle organisaties van enige omvang, zowel in de private als in de publieke sector, hebben te maken met (gestructureerde) informatie. Deze informatie kan worden 'opgeslagen' via verschillende methodieken en standaarden. Eén daar van is Linked Data. Ongeacht de onderliggende technologie zit er semantiek verborgen in de data. Deze is verstaanbaar voor mensen, maar ontoegankelijk voor machines. Met Linked Data kan deze semantiek dusdanig declaratief worden vastgelegd dat ook machines met deze semantiek om kunnen gaan. SHACL kan zowel mens als machine vertellen hoe de informatie en semantiek gestructureerd is en dus hoe dingen met elkaar verhouden. SHACL is dus een zeer waardevolle toevoeging voor de gegevenshuishouding over de volle breedte van de maatschappij.

II. Criteria voor inbehandelname

De criteria voor inbehandelname worden gebruikt tijdens de intake om te bepalen of een aanmelding correct is en binnen de scope van de lijsten valt. U kunt voor het beantwoorden van deze vraag de tekstvlakken bij de betreffende criteriavragen gebruiken.

Criteria: De aanmelding is correct en valt binnen scope van de lijsten, d.w.z. de standaard:

- Is toepasbaar voor elektronische gegevensuitwisseling tussen en met (semi-) overheidsorganisaties;
- Is het beoogde opnamegebied substantieel breed om bij te dragen aan de interoperabiliteit van de (semi-)overheid;
- Lost een bestaand (interoperabiliteits)probleem op en voorkomt leveranciersafhankelijkheid;
- Is niet reeds wettelijk verplicht.

1.	Valt de aangemelde standaard binnen de scope van de lijsten?
1.1	Is het een standaard voor elektronische gegevensuitwisseling tussen (semi-) overheidsorganisaties en bedrijven, tussen (semi-)overheidsorganisaties en burgers of tussen (semi-)overheidsorganisaties onderling?
	Ja, omdat de standaard gegevensuitwisseling bevordert, ongeacht de betrokken partijen. SHACL maakt gegevens beter interpreteerbaar en helpt bij het verminderen van fouten in de data. Dit is relevant voor de gegevenshuishouding over de volle breedte van de maatschappij

1.2	Is het beoogde functioneel toepassingsgebied en het organisatorisch werkingsgebied van de standaard, voldoende breed om substantieel bij te dragen aan de interoperabiliteit van de (semi-)overheid?
	Ja, omdat SHACL breed inzetbaar is. In principe kunnen alle gegevens als Linked Data gestructureerd worden. Dat betekent dat SHACL ook voor alle gegevens inzetbaar is. Dit is niet gelimiteerd tot het beheren van data, maar denk ook aan ontsluiting en gegevensuitwisseling tussen systemen.
1.3	Is het zinvol de standaard op te nemen, gezien het feit dat deze niet al wettelijk verplicht is voor het beoogde functioneel toepassingsgebied en organisatorisch werkingsgebied?
	Ja, de standaard is niet wettelijk verplicht.
1.4	Draagt de standaard bij aan de oplossing van een bestaand, relevant (interoperabiliteits)probleem en het voorkomen van leveranciersafhankelijkheid?
	<p>Ja, ten eerste is, zoals alle andere Linked Data technologieën, SHACL volledig interoperable en machine leesbaar. SHACL wordt onderhouden door het W3C en is ook volledig onafhankelijk van een specifieke leverancier.</p> <p>Voorheen was er nog geen manier om het schema, of de structuur, van Linked Data vast te leggen. Dat is een hindernis bij de uptake van de onderliggende standaarden, omdat het bewaken van datakwaliteit voor veel organisaties in veel Use Cases een uiterst belangrijke voorwaarde is. De grote moeite die vóór komst van SHACL nodig was om kwaliteitsbewaking te implementeren (en dan vaak nog onvolkomen, op basis van proprietary standaarden), is een groot struikelblok.</p> <p>Wel is er OWL, waarmee een domein tot in de fijnste haartjes gemodelleerd kan worden in een ontologie. Echter, kan een ontologie in OWL erg snel heel complex worden en het voldoet niet aan de vereisten van veel use cases. Eén zo'n vereiste is het werken onder een 'Closed World Assumption', wat zegt dat als we de data niet hebben, we er van uit gaan dat het niet waar is. Stel je voor, we hebben in een informatiemodel beschreven dat een kamer een deur moet hebben, en in de data vinden we er een kamer zonder deur, dan willen we graag weten dat dit een fout is in de data en niet ervan uitgaan dat er ergens informatie te vinden is over de missende deur.</p> <p>Met SHACL kan een organisatie de structuur van een dataset declaratief vast leggen. Deze structuur is bijvoorbeeld vergelijkbaar met een UML-model. In tegenstelling tot UML is SHACL direct interpreteer- en uitvoerbaar door machines. SHACL-regels kunnen ook gevisualiseerd worden in, bijvoorbeeld, een UML-layout waarmee ook gebruikers eenvoudig inzicht krijgen in de data. Daarnaast kan SHACL een hand bieden in de bewaking van kwaliteit in gegevensuitwisseling. In real-time kan SHACL ingezet worden om inkomende gegevensstromen te valideren. Hiermee kan een organisatie controleren of de aangeleverde gegevens conformeren aan een set aan regels. Op deze manier kunnen organisaties gegevensstromen beter controleren en de datakwaliteit verhogen.</p>

III. Inhoudelijke criteria

De inhoudelijke criteria worden gebruikt voor het expertonderzoek om te adviseren over het al dan niet opnemen van de standaard op één van de lijsten. U kunt voor het beantwoorden van deze vragen de tekstvlakken bij de betreffende criteriavragen gebruiken. De vragen dienen beantwoord te worden met Ja, Nee of Onbekend en altijd te worden voorzien van een toelichting op het antwoord.

1. Inhoudelijk criterium: Toegevoegde waarde

Criterium: De interoperabiliteitswinst en andere voordelen van adoptie van de standaard wegen overheidsbreed en maatschappelijk op tegen de risico's en nadelen.

Vragen:

1.1	Verhoudt de standaard zich goed tot andere standaarden?
1.1.1	Kan de standaard naast of in combinatie met reeds opgenomen standaarden worden toegepast (d.w.z. de standaard conflicteert niet met reeds opgenomen standaarden)?
	Ja, SHACL is compatibel met alle andere Linked Data standaarden. Andere reeds opgenomen standaarden waar SHACL direct mee aansluit is: <ul style="list-style-type: none">- RDF- RDFa- OWL- DCAT- SKOS
1.1.2	Biedt de aangemelde standaard meerwaarde boven reeds opgenomen standaarden met een overlappend functioneel toepassings- en organisatorisch werkingsgebied? (<i>Dit kan ook om een nieuwe versie van dezelfde standaard gaan.</i>)
	Ja. Er zijn geen reeds opgenomen standaarden met een overlappend werkingsgebied. De reeds opgenomen standaarden die gebruik maken van over internetprotocollen ontsloten en semantisch verreikte data, biedt SHACL een hoog nodige aanvulling.
1.1.3	Biedt de aangemelde standaard meerwaarde boven bestaande concurrerende standaarden die in aanmerking zouden kunnen komen voor opname?
	<p>Binnen de Linked Data-stack van open standaarden zijn er tot nu toe geen open standaarden voor het vastleggen van constraints. De RDF-gebaseerde taal voor ontologieën, OWL, laat weliswaar toe om constraints op het lidmaatschap van een verzameling vast te leggen, maar dat is om twee redenen onvoldoende om dataconstraints mee te vangen. Ten eerste is er geen interpretatie vastgesteld die aangeeft wat te doen indien een resource niet element is van een set. Ten tweede gaat OWL uit van de Open World Assumption (OWA). Dat betekent dat constraints per definitie niet op een fout duiden. Als een persoonsgegeven in een dataset een waarde voor het attribuut BSN moet hebben, dan zegt de OWA: als er in de dataset geen waarde voor dit attribuut te vinden is, kun je nog niet concluderen dat die waarde niet bestaat, bijvoorbeeld in een andere dataset. Deze twee eigenschappen maken dat OWL ten diepste ongeschikt is om constraints op datasets uit te drukken. Omdat er in het verleden geen open alternatief was, zien we in de praktijk dat toch vaak geprobeerd wordt OWL te gebruiken. Dat levert altijd problemen op, niet in de laatste plaats omdat het niet-open programmatuur vergt om zulke constraints te operationaliseren.</p> <p>Een ander niet-open alternatief is SPIN. SPIN is een proprietary standaard in het leven geroepen door TopQuadrant. Het gebruik van SPIN leidt dus tot vendor lock-in.</p> <p>De RDF-gebaseerde constraint-taal ShEX is weliswaar open, maar is heeft niet de status van een W3C-standaard, kent weinig implementaties in de vorm van een engine en wordt dus ook minder breed ingezet. De verwachting is dat SHACL in de toekomst sterk gaat groeien, waardoor de uptake vele malen hoger is dan ShEX.</p>
1.1.4	Is de standaard een internationale standaard of sluit de standaard aan bij relevante internationale standaarden?
	Ja, SHACL is als W3C standaard een internationale standaard, die aansluit bij andere RDF-gebaseerde standaarden.

1.2	Wegen de kwantitatieve en kwalitatieve voordelen van adoptie van de standaard, voor de (semi-)overheid als geheel en voor de maatschappij, op tegen de nadelen?
1.2.1	Zijn de kosten van implementatie acceptabel en zijn deze kosten bekend en inzichtelijk?
	Er zijn geen intrinsieke kosten verbonden aan het gebruik van SHACL. Wel moet de nodige kennis aanwezig zijn om dit te kunnen gebruiken. Verder moet er een fundering aanwezig zijn voordat SHACL zijn toegevoegde waarde kan tonen. Denk aan een triple store (database voor Linked Data), gevuld met informatie in de vorm van triples en bijvoorbeeld een bijbehorend semantisch model.
1.2.2	Is er een (kwalitatieve) business case van de standaard aanwezig?
	SHACL wordt gebruikt binnen het Kadaster , en daar is ook een business case voor. Zoals veel organisaties, beschikt het Kadaster over meerdere datasets die op verschillende plekken in de organisatie gebruikt worden. Deze datasets ondergaan vaak verschillende ETL (Extract Transform Load) processen. Om te borgen dat de gegevens kwaliteit zo hoog mogelijk blijft, wordt SHACL ingezet. Dankzij SHACL is het Kadaster verzekerd dat de data wat binnen komt, aan dezelfde regels voldoet als wat er uit gaat. Bovendien wordt het SHACL model, als een 'bijsluiter' (metadata) bij de data geleverd. Dit, omdat het helpt bij het begrijpen van de informatie. Het SHACL model kan eenvoudig gevisualiseerd worden en is daarmee interpreteerbaar voor eenieder, zonder voorkennis van Linked Data. Op deze manier voegt het Kadaster waarde toe aan haar diensten. Omdat SHACL dusdanige voordelen biedt (kwaliteitsbewaking en functioneren als bijsluiter), is er een positieve business case op de lange termijn. Vooraf vereist het gebruik van SHACL (en Linked Data in het algemeen) vaak investeringen op het gebied van IT en personeel. IT-technisch moet er iets neer gezet worden en de benodigde kennis hiervoor moet aanwezig zijn.
1.2.3	Is de meerwaarde van de standaard goed inzichtelijk te maken? Wat betekent de standaard voor de (bedrijfs)processen van een organisatie of keten en wat los je met de standaard op?
	Ja, zie 1.2.2. Verder bevordert het gebruik van SHACL interoperabiliteit. Door de structuur van de data goed vast te leggen, komt de semantiek, gebonden aan de informatie, beter naar voren. Met deze inzicht in de semantiek, kan er vervolgens een betere koppeling gemaakt worden tussen datasets. Buiten het borgen van datakwaliteit, verhoogt de implementatie van SHACL ook de kwaliteit van de data. Het is eenvoudiger om kwaliteitsproblemen op te lossen. Ook biedt het de mogelijkheid om, op een bondige manier, (bruikbare) metadata te specificeren.
1.2.4	Zijn de beveiligingsrisico's aan overheidsbrede adoptie van de standaard acceptabel?
	SHACL introduceert geen beveiligingsrisico's
1.2.5	Zijn de privacyrisico's aan overheidsbrede adoptie van de standaard acceptabel?
	SHACL introduceert geen privacyrisico's

2. Inhoudelijk criterium: Open standaardisatieproces

Criterium: De ontwikkeling en het beheer van de standaard zijn op een open, onafhankelijke, toegankelijke, inzichtelijke, zorgvuldige en duurzame wijze ingericht.

Let op: ook de grijs gemarkeerde vragen dienen positief beantwoord te worden wil een organisatie in aanmerking komen voor de status uitstekend beheerproces.

Vragen:

2.1	Is de documentatie voor eenieder drempelvrij beschikbaar?
2.1.1	Is het specificatiedocument beschikbaar zonder dat er sprake is van onacceptabele belemmeringen (zoals te hoge kosten en te hoge lidmaatschapseisen)?
	Ja. Het specificatie document is gratis beschikbaar: https://www.w3.org/TR/shacl/
2.1.2	Is de documentatie over het ontwikkel- en beheerproces (bijv. het voorlopige specificatiedocument, notulen en beschrijving besluitvormingsprocedure) beschikbaar zonder dat er sprake is van onacceptabele belemmeringen (zoals te hoge kosten en te hoge lidmaatschapseisen)?
	Ja. Revisie historie: https://www.w3.org/TR/2017/PR-shacl-20170608/#revision-history Het W3C proces: https://www.w3.org/2017/Process-20170301/ Github repository van SHACL, bevat documentatie over het ontwikkelproces: https://github.com/w3c/data-shapes

2.2	Is het intellectuele eigendomsrecht voor eenieder beschikbaar, zodat de standaard vrij implementeerbaar en te gebruiken is
2.2.1	Stelt de standaardisatieorganisatie het intellectueel eigendomsrecht op de standaard m.b.t. bijvoorbeeld eventuele patenten- onherroepelijk royalty-free voor eenieder beschikbaar?
	Ja, het is een openbare W3C-standaard in het publieke domein. Zie ook: https://www.w3.org/Consortium/Legal/2002/ipr-notice-20021231#Copyright
2.2.2	Garandeert de standaardisatieorganisatie dat partijen die bijdragen aan de ontwikkeling van de standaard hun intellectueel eigendomsrecht onherroepelijk royalty-free voor eenieder beschikbaar stellen?
	Ja, zie: 5 February 2004 W3C Patent Policy

2.3	Is de inspraak van eenieder in voldoende mate geborgd?
2.3.1	Is het besluitvormingsproces toegankelijk voor alle belanghebbenden (bijv. gebruikers, leveranciers, adviseurs, wetenschappers)?
	Ja zie: 1 March 2017 W3C Process Document .
2.3.2	Vindt besluitvorming plaats op een wijze die zoveel mogelijk recht doet aan de verschillende belangen?

	Ja, zie 1 March 2017 W3C Process Document .
2.3.3	Kan een belanghebbende formeel bezwaar aantekenen tegen de gevolgde procedure?
	Ja, zie 1 March 2017 W3C Process Document .
2.3.4	Organiseert de standaardisatieorganisatie regelmatig overleggen met belanghebbenden over doorontwikkeling en beheer van de standaard?
	Ja. Het W3C biedt een platform voor werkgroepen, waar aan ieder zich kan aansluiten. Eenieder is dus ook in staat mee te werken aan de doorontwikkeling van de standaard. Wel ligt het initiatief bij de community in tegenstelling tot bij het W3C. Zie 2.5.4.
2.3.5	Organiseert de standaardisatieorganisatie een publieke consultatie voordat (een nieuwe versie van) de standaard wordt vastgesteld? Zie ook bijlage 3 uit de toetsingsprocedure en criteria.
	Ja, zie: https://www.w3.org/2014/data-shapes/wiki/Main_Page

2.4	Is de standaardisatieorganisatie onafhankelijk en duurzaam?
2.4.1	Is de ontwikkeling en het beheer van de standaard belegd bij een onafhankelijke non-profit standaardisatieorganisatie?
	Ja, zie: https://www.w3.org/2014/data-shapes/wiki/Main_Page
2.4.2	Is de financiering van de ontwikkeling en het onderhoud van de standaard voor tenminste drie jaar gegarandeerd?
	Ja, zie: https://www.w3.org/2014/data-shapes/wiki/Main_Page

2.5	Is het (versie) beheer van de standaard goed geregeld?
2.5.1	Heeft de standaardisatieorganisatie gepubliceerd beleid met betrekking tot versiebeheer van de standaard? (met o.a. aandacht voor migratie van gebruikers). Bij voorkeur is dit beleid ook beschreven in een beheerplan.
	Ja, het W3C hanteert gestructureerd en gedocumenteerd versiebeheer bij, zie 1.4. Voor meer informatie over het 'W3C proces', zie: https://www.w3.org/2017/Process-20170301/#rec-advance
2.5.2	Is de beheerdocumentatie goed vindbaar en verkrijgbaar?
	Zie 1.4.
2.5.3	Is het belang van de Nederlandse overheid voldoende geborgd bij de ontwikkeling en het beheer van de standaard?
	Ja. De Nederlandse overheid kan desgewenst kosteloos participeren in het beheer van de standaard.

2.5.4	Is de vertegenwoordiging van belanghebbenden bij het beheer van de standaard een goede representatie van het werkingsgebied en functioneel toepassingsgebied van de standaard?
	Ja. De standaard is mede opgesteld door de W3C werkgroep 'RDF Data Shapes Working Group', zie: https://www.w3.org/2014/data-shapes/wiki/Main_Page . Het beheer wordt verzorgd door W3C zelf.
2.5.5	Is het standaardisatieproces van de standaardisatieorganisatie zodanig goed geregeld dat het Forum zich kan onthouden van aanvullende toetsing bij de aanmelding van een nieuwe versie van de standaard?
	Ja, zie https://www.w3.org/2017/Process-20170301/#rec-advance

2.6	Is er adoptieondersteuning voor de standaard?
2.6.1	Is er een toegankelijk aanspreekpunt of organisatie waar meer informatie over de standaard is te vinden en valt op te vragen?
	Ja, zie: https://www.w3.org/2014/data-shapes/wiki/Main_Page
2.6.2	Wordt er ondersteuning gegeven in de adoptie en de implementatie van de standaard?
	Er zijn diverse commerciële partijen in actief in Nederland die kennis en expertise aanbieden in de vorm van dienstverlening en advies. PLDN is een open platform waar kennis en ervaring binnen de Linked Data-community gedeeld wordt. Diverse organisaties die Linked Data toepassen zijn in het verleden bereid geweest hun ervaringen te delen en dat zal ook gebeuren als het gaat om SHACL.

3. Inhoudelijk criterium: Draagvlak

Criterium: Aanbieders en gebruikers hebben voldoende positieve ervaring met de standaard.

Vragen:

3.1	Bestaat er voldoende marktondersteuning voor de standaard?
3.1.1	Bieden meerdere leveranciers ondersteuning voor de standaard?
	<p>Een aantal organisatie beginnen nu met de adoptie van SHACL. Dit zijn organisaties die al langer met Linked Data experimenteren. Ook zijn er organisaties die SHACL ondersteuning aanbieden bij hun producten, en organisaties die kennis over SHACL aanbieden.</p> <p>Verschillende organisaties, zoals Kennisnet, zijn nu aan het werk met producten van TopQuadrant, Waarin SHACL volledig ondersteund wordt. Ook wordt SHACL gebruikt voor het genereren van de User Interface op basis van data beschikbaar.</p> <p>Partijen zoals Ordina, Netage, Semaku en Taxonic bieden kennis aan over SHACL.</p> <p>Ook tooling, zoals een SHACL engine, welke SHACL-regels kan uitvoeren, wordt Open-Source aangeboden door TopQuadrant.</p>
3.1.2	Kan een gebruiker de conformiteit van de implementatie van de standaard (laten) toetsen?
	Ja, er zijn verschillende validators beschikbaar voor SHACL. Eén daar van is de Open source SHACL validator van TopQuadrant, zie: https://github.com/TopQuadrant/shacl . Verder is de standaard zo opgezet, dat eenieder eenvoudig een eigen validator zou kunnen bouwen.

3.1.3	Draagt de standaard voldoende bij aan interoperabiliteit zonder dat aanvullende standaardisatieafspraken (zoals lokale profielen) noodzakelijk zijn?
	Ja. Er zijn geen aanvullende standaardisatieafspraken nodig anders dan dat de betreffende informatie volgens de Linked Data standaarden gestructureerd moet zijn. Dit is echter puur voor de implementatie van SHACL. Verschillende implementaties van SHACL zijn per definitie interoperabel.
3.1.4	Zijn er profielen of voorbeeldimplementaties van de standaard aanwezig en zijn deze vrij te gebruiken?
	Ja, zie: https://w3c.github.io/data-shapes/data-shapes-test-suite/

3.2	Kan de standaard rekenen op voldoende draagvlak?
3.2.1	Staan de belangrijkste stakeholders vanuit de overheid voor deze standaard achter de adoptie van de standaard?
	Ja/Nee, (graag inzichtelijk maken welke organisaties het betreft)
3.2.2	Staan de overheidsorganisaties die daadwerkelijk worden geraakt door een mogelijke verplichting van de standaard achter het gebruik van de standaard?
	Ja/Nee, (graag inzichtelijk maken welke organisaties het betreft)
	Kadaster Ja.
3.2.3	Wordt de aangemelde versie van de standaard binnen het organisatorische werkingsgebied door meerdere Nederlandse overheidsorganisaties gebruikt?
	Ja/Nee, (graag enkele voorbeelden toevoegen)
	Het kadaster maakt gebruik van de standaard.
3.2.4	Wordt een vorige versie van de standaard binnen het organisatorische werkingsgebied door meerdere Nederlandse overheidsorganisaties gebruikt?
	Nee
3.2.5	Is de aangemelde versie backwards compatible met eerdere versies van de standaard?
	N.v.t.
3.2.6	Zijn er voldoende positieve signalen over toekomstige gebruik van de standaard door (semi-)overheidsorganisaties, het bedrijfsleven en burgers?
	Ja. De Linked Data community uit zich veelvuldig positief over SHACL. Het wordt gezien als een uiterst belangrijk onderdeel van de Linked Data bibliotheek aan standaarden voor de uptake van Linked Data.

4. Inhoudelijk criterium: Opname bevordert adoptie

Criterium: De opname op de lijst is een geschikt middel om de adoptie van de standaard te bevorderen.

Toelichting lijsten:

- a. Met de lijst wil het Nationaal Beraad de adoptie van open standaarden bevorderen die voldoen aan de voorgaande criteria (open standaardisatieproces, toegevoegde waarde, draagvlak);
- b. Met 'pas toe of leg uit' beoogt het Nationaal Beraad dit soort standaarden verplichten als:
 - 1. hun huidige adoptie binnen de (semi-)overheid beperkt is;
 - 2. opname op de lijst bijdraagt aan de adoptie door te stimuleren o.b.v. het 'PToLU; - regime. (functie=stimuleren).
- c. Met aanbevolen beoogt het Nationaal Beraad dit soort standaarden aan te bevelen als:
 - 1. hun huidige adoptie binnen de (semi-)overheid reeds hoog is;
 - 2. Standaarden interoperabiliteit bevorderen maar waarvoor verplichting een te zwaar middel is.
 - 3. opname op de lijst bijdraagt aan de adoptie door te informeren en daarmee onbedoelde afwijkende keuzes te voorkomen. (functie=informeren)

Vragen:

4.1	Opname op de lijst bevordert de adoptie van de standaard.
4.1.1	Is "pas toe of leg uit" het passende middel om de adoptie van de standaard binnen de (semi)overheid te bevorderen?
	Ja, het gebruik van Linked Data, SHACL in het bijzonder, maakt nog geen deel uit van de status quo. Wel wordt steeds vaker de toegevoegde waarde van deze technologieën erkent. Opname tot de "Pas te of leg uit" lijst zal de adoptie van SHACL, en gerelateerde standaarden verder bevorderen. Adoptie van de standaard is niet moeilijk en hoeft niet veel te kosten. Adoptie zal de bekendheid van de standaard vergroten en het bewustwordingsproces met betrekking tot de noodzaak van semantische interoperabiliteit versnellen. Ook voorkomt adoptie onbedoelde afwijkende keuzes.
4.1.2	Is de status aanbevolen open standaard het passende middel om de adoptie van de standaard binnen de (semi)overheid te bevorderen?
	Nee. Net als SKOS, vervult SHACL een essentiële rol bij de uitwisseling van gestructureerde gegevens. Het effect van "stok achter de deur" is nodig, om het gebruik van deze nieuwe technologie te stimuleren.

Verzending

Als u het aanmeldingsformulier zo volledig mogelijk heeft ingevuld, dan kunt u deze als bijlage versturen naar forumstandaardisatie@logius.nl

Gebruikt u dan als onderwerp: "Aanmelding standaard".

Na ontvangst van het formulier ontvangt u binnen 5 dagen een ontvangstbevestiging per e-mail.

Bedankt voor uw aanmelding.